

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/32/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2721200634
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2721200634.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti F. O., nar. XX.XX.XXXX a Z. O., nar. XX.XX.XXXX, obe v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov - matky F. V., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Z. XX, Q. a otca F. O., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. XX, Q., o zníženie vyživovacej povinnosti na návrh otca, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 11P/40/2021 - 66 z 02. decembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa r u š í a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Skalica, ako súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú F. zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 40,- eur mesačne, ktorú mal platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Ďalej znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú Z. zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 30,- eur mesačne, ktorú bol povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku (II. výrok). Zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 9P/6/2020-42 zo dňa 22.06.2020 v časti určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú F. a Z. (III. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec sa návrhom zo dňa 05.05.2021 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti zo sumy 70,- eur na sumu 30,- eur mesačne na každé dieťa z dôvodu, že je nezamestnaný, nevláda vyživovacie povinnosti a nechce sa dostať do problémov.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a dospel k záveru, že návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti je dôvodný, keďže mal preukázanú podstatnú zmenu pomerov a to nielen na strane rodičov, ale aj na strane maloletých detí. Poukázal na viaceré podstatné zmeny a to na strane matky, ktorej pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému G., jej príjem sa znížil zo sumy 810,- eur (650,- eur + 160,- eur) na sumu 445,- eur (370,- eur + 75,- eur), pričom na úhrade výdavkov sa podieľa aj partner matky s príjmom 900,- eur mesačne. Za nezmenené mal výdavky na bývanie a stravu na strane matky. U otca vzhľadom na zmenu pomerov spočívajúcu v tom, že i keď je naďalej nezamestnaný ako v čase poslednej úpravy výživného, zmena spočívala v tom, že už nemá príjem z nemocenských dávok vo výške cca 560,- eur a z brigád vo výške 150,- eur mesačne, keďže už nepoberá nemocenské dávky, má príjem z brigád vo výške 60,- eur a tiež mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej F. dňa XX.XX.XXXX. Poukázal na snahu otca nájsť si zamestnanie a jeho aktuálne majetkové pomery keďže je bez pravidelného príjmu. Taktiež vzhliadol zmenu pomerov na strane maloletej F., ktorá od septembra 2021 navštevuje strednú školu, s čím jej

pribudli výdavky na cestovanie vo výške 20,- eur mesačne a maloletá Z. navštevuje vyšší (druhý) školský stupeň.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá vyjadrila nesúhlas s rozhodnutím prvoinštančného súdu, pretože má v starostlivosti tri maloleté deti a jej výdavky na deti sú vyššie ako výdavky otca na jedno maloleté dieťa. Bola si vedomá dlhodobej nezamestnanosti otca, ktorý aj bude nezamestnaný, pretože má veľa exekúcií a doteraz neobdržala od neho žiadne výživné a poukázala na prehlásenie otca na súde, že výživné platiť nebude.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na skutočnosť, že protistrana ma isté vyživovacie povinnosti, avšak strana matky je na tom lepšie, doložil súdu potvrdenia o aktívnom hľadaní si práce. Potvrdil exekúcie celý život avšak bol vždy riadne zamestnaný a výživné si plnil podľa svojich možností a schopností. Popieral vyjadrenie o neochote platiť výživné, keby tomu tak bolo, súd by nerozhodol v jeho prospech. Poukázal na novú vyživovaciu povinnosť k manželke dňom 26.02.2022, na dôkaz čoho v prípade potreby doloží sobášny list. Prácu si naďalej hľadá no bezúspešne.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že tak ako on aj ona má takú istú vyživovaciu povinnosť voči deťom a užiť deti za 70,- eur je nemožné, pričom predmetným rozhodnutím súd podporuje lajdákov a neschopných ľudí, uprednostňuje ich pred deťmi. Uviedla, že dva roky sa doťahuje s klamárom, ktorý klame a dokonca sa schováva za svoju manželku, ktorej sa vec netýka. Doložila potvrdenie o návšteve strednej školy a o existencii dlhu na výživnom od exekútora.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na zmenu pomerov na strane maloletých detí ako aj na zmenu pomerov na strane rodičov, nakoľko každému z nich pribudla vyživovacia povinnosť ako aj na nezamestnanosť otca. Výživné navrhol určiť primerane potrebám maloletých detí ako aj možnostiam a schopnostiam otca.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky trval na opodstatnenosti svojho návrhu. Poukázal na labilnú emočnosť matky, popieral že je klamár, keďže žije poctivý život až na to že sa mu nedarí zamestnať, ale matka detí je zákerná a jedná len vo svoj prospech na alkohol a drogy, klamala na polícii. Za manželku sa schovávať nemusí, má od neho plnú moc pokiaľ ide o výživné a exekúcie.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie nie je vecne správne, pretože prvoinštančný súd sa pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti otca dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, ale je tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie náležitosti riadneho rozhodnutia nespĺňa.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéza nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

12. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu),

ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - N.). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, série A č. 303 A a č. 303 B).

13. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania, resp. sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

15. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

16. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

17. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

18. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

19. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

20. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

21. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

22. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, len ak sa zmenia pomery. Znamená to teda, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku, resp. v čase uzavretia dohody o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplývajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickými možnosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

25. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozsudkom konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti nezistil náležité skutočný stav veci a jeho rozhodnutie je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné. Pri rozhodnutí vychádzal de facto len z tvrdení otca ohľadne jeho majetkových pomerov.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca stanovená v konaní o rozvod manželstva rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 9P/6/2020-42 zo dňa 22.06.2020, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a zároveň bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa maloleté deti F. a Z. zverili do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu každého dieťaťa sumou 70,- eur mesačne. Už v tom čase bol otec nezamestnaný, bol evidovaný na úrade práce od 01.06.2020, pričom poberal nemocenské dávky vo výške 570,- eur mesačne a tiež si príležitostne privyrábal 2 až 3 krát do mesiaca s tým, že zarobil asi 30,- až 40,- eur za deň. Jeho partnerka poberala materské dávky vo výške 290,- eur, platili nájom vo výške 141,20 eur, za elektrinu 48,- eur, za internet 21,38 eur a tiež mali výdavky na dcéru partnerky (plienky a lieky). V minulosti bol otec zamestnaný do roku 2017 na družstve J. Q. asi 12 rokov, jeho ďalším zamestnávateľom bol M. Q. T. D. Q. s r.o. od 16.04.2019 do 31.10.2019, pričom s ním ukončili pracovný pomer z dôvodu práceneschopnosti a končiacej zmluvy.

27. Otec je aj v súčasnosti evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie od 19.05.2021. Za obdobie od 01.11.2020 ku dňu 17.05.2021 nemal vyplatenú žiadnu dávku v nezamestnanosti. Z výpovede otca (na č. l. 50 a 51 spisu) vyplýva, že mesačne si privyrobí 60,- eur, z čoho 50,- eur poslal matke na výživné, má 5 rokov zdravotné problémy s chrbticou, preto ho nechcú nikde zamestnať, bol takmer rok práceneschopný, avšak jeho zdravotné problémy nie sú na priznanie invalidného dôchodku. Údajne ho živí priateľka, ktorá má príjem z nemocenských dávok vo výške 300,- eur mesačne a prídavok na dieťa, keď si bol hľadať prácu v spoločnosti Eissmann Holíč, nezamestnali ho a ani u ďalšieho zamestnávateľa, kde si prácu hľadal ho nezamestnali, neozvali sa mu. Otec vyčíslil na svoje ďalšie dieťa maloletú F. O. mesačné výdavky vo výške 250,- eur a uviedol, že v súčasnosti má výdavky titulom nájmu bytu vo výške 450,- eur, pričom od januára 2022 by mal mať byt s nájomom vo výške 250,- eur.

28. Odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd rozhodoval v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami § 35 až 37 CMP. Nevykonal relevantné dokazovanie ohľadom posúdenia podstatnej zmeny pomerov reálneho príjmu otca, ktorý síce deklaroval nižší príjem z brigád, ale ani v pripojeného spisu nevyplývalo, že príjem otca z brigád bol v čase poslednej úpravy výživného vo výške 150,- euro, pretože uvádzal, že si privyrába mesačne 2, 3 krát s príjmom 30,- až 40,- eur za jednu brigádu, preto nie je odvolaciemu súdu zrejmé, odkiaľ prvoinštančný súd prevzal príjem otca z brigád vo výške 150,- eur. Navyše uvedenú skutočnosť otec ani v predchádzajúcom konaní, ani prejednávanej veci o znížení vyživovacej povinnosti nepreukázal, teda aký má príjem z brigád, pričom sa odvoláva na výdavky titulom bývania ako aj na dieťa manželky, no otcom uvádzané výdavky presahujú sumu dosahovaného príjmu spolu s partnerkou (t. č. už manželkou), jej príjem má byť približne 300,- eur mesačne. Uvedenú rozpornú skutočnosť si

prvoinštančný súd nevšimol a ani sa ňou teda nezaoberal. Vzhľadom na charakter konania (nesporové konanie), bolo povinnosťou prvoinštančného súdu sa náležite zaoberať uvedenými aspektmi.

29. Odvolací súd preto po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozsudkom konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti otca nepostupoval správne, keď na jednej strane nedostatočne zistil skutočný stav veci, pretože nezisťoval celkové majetkové pomery otca, nezisťoval z akého dôvodu a či bola evidencia otca od roku 2020 prerušená alebo ukončená, aký je reálny príjem otca a jeho súčasnej rodiny, aké sú výdavky otcovej rodiny a či otec skutočne vynakladá všetko úsilie o nájdenie si vhodného zamestnania vzhľadom na jeho kvalifikáciu a doterajšiu prax.

30. Pretože súd prvej inštancie v súvislosti rozhodovaním o znížení vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom náležite nezistil skutočný stav veci (§ 35 CMP), nevykonal dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP) a navyše jeho rozhodnutie je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné, odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods.1 písm. b) a c) CSP zrušiť a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Úlohou súdu prvej inštancie bude náležite zistiť a posúdiť, či došlo od poslednej úpravy výživného k takej relevantnej zmene pomerov, či už na strane rodičov alebo na strane maloletých detí, ktorá je dôvodom pre zmenu doterajšej výšky vyživovacej povinnosti otca. Je potrebné dôkladne zisťovať majetkové pomery otca (bytové pomery, náklady na bývanie, stravu, príjem členov domácnosti) a posúdiť dôvody tvrdeného zníženia príjmu otca v porovnaní s príjmom v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti, či v danom prípade došlo z jeho strany k objektívnemu zníženiu príjmu, či nie je dôvod pri použití princípu potenciality na aplikáciu ust. § 75 ods. 1 ZoR, teda vychádzať z príjmu, ktorý otec dosahoval od posledného zamestnávateľa v roku 2019. Rovnako je potrebné objektívne zhodnotiť či otec vynakladá skutočne snahu o nájdenie si vhodného zamestnania, z čoho naozaj žije, keď príjem jeho domácnosti je podľa ním uvedených údajov veľmi nízky. Okresný súd neprihliadol na skutočnosť, že otec bol v evidencii nezamestnaných už v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti na maloleté deti, pričom správa o súčasnej evidencii je z 19.05.2021, teda nie je známe prečo bola jeho predchádzajúca evidencia od roku 2020 ukončená. Taktiež je potrebné sa zaoberať skutočnosťou, prečo a či vôbec je príležitostný príjem otca z brigád v ním tvrdenej výške, keď pri predchádzajúcom rozhodovaní bol schopný si privyrobiť viac. Odvolací súd nepopiera, že na strane oboch rodičov nastala zmena pomerov, pretože im pribudla každému vyživovacia povinnosť, ale len táto okolnosť nezakladá zmenu vyživovacej povinnosti otca, keď aj na strane maloletých došlo k zmene pomerov. Skutkové zistenia z vykonaného dokazovania je potrebné primeraným spôsobom uviesť v odôvodnení rozhodnutia, inak je rozhodnutie nepreskúmateľné.

32. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

33. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).